

UNIWERSYTET PRZYRODNICZY WE WROCŁAWIU

Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania przestrzenią Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu Poziom studiów studia pierwszego stopnia (inżynier) Forma studiów stacjonarne Profil studiów ogólnoakademicki	Cykl kształcenia 2022/23 Kod przedmiotu GD000000IGPS.I3.2147.22 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe Dyscypliny Nauki o Ziemi i środowisku, Geografia społeczno- ekonomiczna i gospodarka przestrzenna Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak Przedmiot kształtujący umiejętności praktyczne Nie	
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	Beata Raszka	
Pozostali prowadzący	Beata Raszka, Iga Kołodyńska, Piotr Krajewski, Barbara Mastalska-Cetera	
Okresy Semestr 1, Semestr 2	Forma zaliczenia Egzamin Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 30 Ćwiczenia projektowe: 30	Liczba punktów ECTS 6.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi procesami zachodzącymi w środowisku oraz wzajemnymi powiązaniem elementów abiotycznych i biotycznych; przekazanie wiedzy dotyczącej znaczenia zasobów przyrody i środowiska jako podstawy działalności gospodarczej i zaspokajania potrzeb społecznych.
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu rozpoznawania, charakterystyki i zastosowań w praktyce przesłanek przyrodniczych warunkujących możliwości zagospodarowania przestrzeni.
C3	Uświadomienie słuchaczom potrzeb wprowadzania alternatywnych rozwiązań planistycznych ze względu na uwarunkowania środowiskowe.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty uczenia się w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	konsekwencje zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym pod wpływem antropopresji (urbanizacji/suburbanizacji) oraz wie jak wykorzystać potencjał przyrody w celu poprawy jakości życia człowieka zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego i ładu przestrzennego	GP_P6S_WG04	Egzamin pisemny
W2	rolę i znaczenie środowiska przyrodniczego w zrównoważonym użytkowaniu dla zachowania trwałości i ciągłości systemów przyrodniczych oraz różnorodności biologicznej, a także jego zagrożeniach, rolę i znaczenie środowiska dla człowieka (usługi ekosystemowe)	GP_P6S_WG01	Egzamin pisemny
W3	środowiska procesy zachodzące w biosferze, zna podstawy technik kształtowania środowiska konieczne w gospodarce przestrzennej	GP_P6S_WG01, GP_P6S_WG02	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	wyszukać, zrozumieć, dokonać analizy i wykorzystać informacje dotyczące przyrody i środowiska pochodzące z różnych źródeł i w różnych formach	GP_P6S_UW06	Prezentacja, Udział w dyskusji
U2	identyfikować i analizować zjawiska wpływające na stan środowiska	GP_P6S_UW05, GP_P6S_UW06, GP_P6S_UW11	Prezentacja, Udział w dyskusji
U3	wskazać standardowe działania pozwalające na rozwiązanie problemów z zakresu stanu środowiska i zasobów naturalnych	GP_P6S_UW05, GP_P6S_UW06, GP_P6S_UW11	Prezentacja, Kolokwium, Udział w dyskusji
U4	współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	GP_P6S_UW12	Obserwacja pracy studenta, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	dokształcania i podnoszenia wiedzy i umiejętności	GP_P6S_KK02	Obserwacja pracy studenta, Udział w dyskusji

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności	
Wykład	30	
Ćwiczenia projektowe	30	
Przygotowanie prezentacji/referatu	40	
Konsultacje	10	
Udział w egzaminie	2	
Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	25	
Przygotowanie raportu	40	
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 177	ECTS 6.0
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	Liczba godzin 62	ECTS 2.1
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 70	ECTS 2.6

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Formy prowadzenia zajęć
1.	Bloki tematyczne: Wykład 1-2: Wprowadzenie - znaczenie zasobów przyrodniczych w planowaniu przestrzennym, interakcje: człowiek i środowisko. Zasady planistyczne wynikające z uwarunkowań przyrodniczych. Wykład 3: Istota zależności w środowisku przyrodniczym. Zasady, prawa, konsekwencje Wykład 4-5: Usługi ekosystemowe. Pojemność przestrzenna. Swoboda planistyczna gminy. Wykład 6-7: Metody oceny odporności środowiska na degradację oraz zdolność do regeneracji. Metody określania poziomu zmian w środowisku pod wpływem antropopresji; klasyfikacja ocen relacji „człowiek-środowisko”; oceny instrumentalne stanu i przydatności środowiska. Metody oceny uwarunkowań przyrodniczych w kontekście gp (możliwości użytkowe środowiska). Wykład 8-9: Dokumenty planistyczne wykorzystujące wiedzę o środowisku (opracowanie ekofizjograficzne, prognoza skutków uchwalenia dokumentu planistycznego). Wykład 10-11: Zasoby przyrodnicze jako wyznacznik rozwiązań przestrzennych. Przestrzenne systemy ekologiczne: koncepcja płątów i korytarzy, „green belts”. Wykład 12-13-14: Środowisko antropogeniczne (miasto) a środowisko przyrodnicze: specyficzne cechy środowiska miejskiego, charakterystyka abiotycznych składników urbifery; urbicenoza - biotyczny element obszarów zabudowanych, zagrożenia dla urbicenozy. Przestrzenne powiązania przyrodnicze: miasto - przedmieście. Układ przyrodniczy terenów podmiejskich. Znaczenie i specyfika terenów podmiejskich (suburbii) jako swoistego ekotonu. Wykład 15: Środowiskowe ograniczenia rozwoju społeczno-gospodarczego. Ślad ekologiczny, ślad wodny. Identyfikacja obszarów problemowych (zgodnie z prognozą do SRK).	Wykład
2.	Przygotowanie opracowania ekofizjograficznego dla wybranego obszaru. 1. Podział na grupy i wybór terenu opracowania 2. Analizowane warstwy tematyczne: • użytkowanie terenu • wody powierzchniowe i podziemne • podłoże, geologia, gleby • geomorfologia • formy ochrony przyrody • stan środowiska • stopień przekształcenia krajobrazu 3. Waloryzacja i synteza danych 4. Opracowanie wytycznych dla gospodarki przestrzennej	Ćwiczenia projektowe

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

analiza przypadków, Praca w grupie, dyskusja, Wykład, ćwiczenia, blended learning

Aktywności	Metody zaliczenia	Udział procentowy w ocenie łącznej przedmiotu
Wykład	Egzamin pisemny	50%
Ćwiczenia projektowe	Obserwacja pracy studenta, Prezentacja, Kolokwium, Udział w dyskusji	50%

Wymagania wstępne

Podstawy biologii i ekologii

Literatura

Obowiązkowa

1. aktualne ustawy i rozporządzenia dot. ochrony środowiska, planowania przestrzennego oraz opracowań ekofizjograficznych
2. Bródka, S. Macias A., 2018: Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
3. Dobrzańska, B., Dobrzański G., Kiełczewski D. 2008: Ochrona środowiska przyrodniczego, Wyd. Nauk. PWN.
4. Fogel P. 2010: Wskaźniki w planowaniu miejscowym jako narzędzie oceny jakości ustaleń planu i ich wpływu na środowisko (dokument elektroniczny).
5. Raszka B. Hełdak M., 2013: Świadczenia ekosystemów w polityce przestrzennej gmin powiatu wrocławskiego, Wyd. UP, Wrocław.
6. Przewoźniak M., Czochański J.T., 2021: Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej. Ujęcie proekologiczne, Bogucki Wyd. Naukowe, Gdańsk-Poznań. (publikacja w wersji cyfrowej).

Dodatkowa

1. Bołtromiuk A. (red.) 2011: Uwarunkowania zrównoważonego rozwoju gmin objętych siecią Natura 2000, IRWiR PAN.
2. Chmielewski T.J., 2001: System planowania przestrzennego harmonizujący przyrodę i gospodarkę, t.1-2, Politechnika Lubelska, Lublin.
3. Feltynowski M., 2018: Planowanie przestrzenne gmin wiejskich. Zastosowanie koncepcji polityki opartej na dowodach, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego.
4. Prus B., Jezierska-Thole A., Woch F., Świdyński J., Denis M., Gwiazdzińska-Goraj M., Goraj S., Raszka B., Turek A., 2015: Obszary problemowe - uwarunkowania, identyfikacja, sanacja. Kraków.
5. Rychling A., Solon J., 2011: Ekologia krajobrazu, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
6. Sołowiej D., 1992: Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Wyd. Nauk, UAM, Poznań.
7. Szulczewska B., 2002: Teoria ekosystemu w koncepcji rozwoju miast, Wyd. SGGW, Warszawa.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
GP_P6S_KK02	Absolwent jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów inżynierskich oraz społeczno-ekonomicznych i przyrodniczych w gospodarowaniu przestrzenią, precyzyjnego formułowania problemów, zauważania związków i zależności występujących w otoczeniu i twórczego myślenia o przestrzeni.
GP_P6S_UW05	Absolwent potrafi wykonać czynności pomiarowe i obliczenia geodezyjne, czytać i opracować mapy tematyczne oraz wykorzystać je do celów studialnych i projektowych związanych z gospodarką przestrzenną w środowisku cyfrowym.
GP_P6S_UW06	Absolwent potrafi, korzystając z narzędzi informatycznych oraz różnych baz i źródeł danych mających różną formę, wyszukiwać, przeanalizować i zinterpretować dane dla potrzeb prac przestrzennych, zjawisk społecznych, przyrodniczych i ekonomicznych.
GP_P6S_UW11	Absolwent potrafi analizować i oceniać wybrane aspekty zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym i regionalnym z wykorzystaniem narzędzi wskaźnikowych; zdefiniować główne cele i zadania strategiczne oraz opracować elementy strategii rozwoju lokalnego, wykorzystując różne źródła danych tematycznych; umie zastosować techniki wspierające proces partycypacji społecznej i podejmowania decyzji planistycznych.
GP_P6S_UW12	Absolwent potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole, a z racji kierunku studiów - także w interdyscyplinarnych, przyjmując różne role i odpowiednio określając priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.
GP_P6S_WG01	Absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym teorię rozwoju zrównoważonego, teorię geosystemów, teorie i pojęcia ekologii, ekologię stosowaną oraz teorie krajobrazowe. Zna procedury ocen środowiskowych oraz audytu krajobrazowego, a także wybrane metody analiz przestrzennych, strukturę podstawowych dokumentów planistycznych i potrafi z nich korzystać. Rozumie pojęcie ładu przestrzennego i jego znaczenie systemowe dla procesu projektowanych przestrzeni.
GP_P6S_WG02	Absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia dotyczące biosfery, pedosfery i atmosfery oraz zjawisk i procesów w niej zachodzących oraz geosystemów, jednostek krajobrazowych i chronionych obszarów funkcjonalnych, a także znaczenie zrównoważonego użytkowania i gospodarowania przestrzenią, w odniesieniu do agrocenoz, urbicenoz, obszarów leśnych, przyrodniczych zasobów uzdrowiskowych oraz obiektów i obszarów chronionych, w tym krajobrazów priorytetowych.
GP_P6S_WG04	Absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym znaczenie miejskiego, podmiejskiego oraz wiejskiego środowiska i jakości ich zasobów jako podstawowych determinant prawidłowego funkcjonowania i rozwoju tych obszarów; zagadnienia dotyczące oceny funkcjonowania człowieka w przyrodzie i jego oddziaływania na środowisko oraz czynniki determinujące funkcjonowanie i rozwój obszarów wiejskich, otwartych i cennych przyrodniczo.